

Skandinavisk polioseminar 7. september
2018

HVORDAN LEVER MAN GODT MED POLIO?

- DE PSYKOLOGISKE FAKTORER

Forudsætning for at leve godt med polio

- ✓ Tilpasning i personlig identitet samt sociale roller og relationer

Forudsætning for at leve godt med polio

- ✓ Tilpasning i personlig identitet samt sociale roller og relationer
- ✓ Bearbejdning af potentielle tidligere traumer

Psykologisk stress

- ✦ Hvorvidt begivenheden er ventet eller uventet

Psykologisk stress

- ✦ Hvorvidt begivenheden er ventet eller uventet
- ✦ Begivenhedens indplacering i den normale livscyklus

50 års alderen

En større personlig frihed, som f.eks. kan bruges til:

50 års alderen

En større personlig frihed, som f.eks. kan bruges til:

✦ Engagement i foreningsarbejde

50 års alderen

En større personlig frihed, som f.eks. kan bruges til:

- ✦ Engagement i foreningsarbejde
- ✦ Rejser

50 års alderen

En større personlig frihed, som f.eks. kan bruges til:

- ✦ Engagement i foreningsarbejde
- ✦ Rejser
- ✦ Samvær med eventuelle børnebørn

Hvis senfølgerne indtræder

Går glip af 'de gode år', og må i stedet:

Hvis senfølgerne indtræder

Går glip af 'de gode år', og må i stedet:

- ✦ Acceptere fysikkens forgængelighed

Hvis senfølgerne indtræder

Går glip af 'de gode år', og må i stedet:

- ✦ Acceptere fysikkens forgængelighed
- ✦ Revidere sociale roller i forhold til familie og arbejdsmarked

Hvis senfølgerne indtræder

Går glip af 'de gode år', og må i stedet:

- ✦ Acceptere fysikkens forgængelighed
- ✦ Revidere sociale roller i forhold til familie og arbejdsmarked
- ✦ Udvikle nye sider af sig selv, som ikke er fysisk krævende

Hvorfor reagerer vi så forskelligt på disse
senfølge relaterede forandringer???

Subjektiv stressoplevelse

- ✦ Begivenhedens betydning for min opfattelse af mig selv og verden, og dermed de målsætninger og værdier, jeg oplever som værende vigtige

Subjektiv stressoplevelse

- ✦ Begivenhedens betydning for min opfattelse af mig selv og verden, og dermed de målsætninger og værdier, jeg oplever som værende vigtige
- ✦ Mine oplevede muligheder for at ændre på situationen

Angst

- ✦ Den psykologiske pendant til smerte – signalerer en trussel mod den psykiske eksistens.

Angst

- ✦ Den psykologiske pendant til smerte – signalerer en trussel mod den psykiske eksistens.
- ✦ Hvad vil det ende med – stok, kørestol, eller overgivelse til andres gode vilje?

Angst

- ✦ Den psykologiske pendant til smerte – signalerer en trussel mod den psykiske eksistens.
- ✦ Hvad vil det ende med – stok, kørestol, eller overgivelse til andres gode vilje?
- ✦ Tendens mod, at jo mindre funktionsnedsættelse, jo mere angst

Passers/minimizers sociale spil

- ✦ Medlem af normalkulturen

Passers/minimizers sociale spil

- ✦ Medlem af normalkulturen
- ✦ Overordnet spilleregulering: uddannelse, arbejde, familie og venner

Passers/minimizers sociale spil

- ✦ Medlem af normalkulturen
- ✦ Overordnet spilleregel: uddannelse, arbejde, familie og venner
- ✦ Tillægsregel: må yde noget ekstraordinært

Passers/minimizers sociale spil

- ◆ Medlem af normalkulturen
- ◆ Overordnet spilleregulering: uddannelse, arbejde, familie og venner
- ◆ Tillægsregel: må yde noget ekstraordinært
- ◆ Trumfkort: flid, dygtighed og stædighed

Passers/minimizers sociale spil

- ✦ Medlem af normalkulturen
- ✦ Overordnet spilleregulering: uddannelse, arbejde, familie og venner
- ✦ Tillægsregel: må yde noget ekstraordinært
- ✦ Trumfkort: flid, dygtighed og stædighed
- ✦ Gode kort: venlighed og imødekommenhed

Identifiers sociale spil

- ✦ Medlem af handicapkulturen

Identifiers sociale spil

- ✦ Medlem af handicapkulturen
- ✦ Overordnet spilleregul: at være bikulturel

Identifiers sociale spil

- ✦ Medlem af handicapkulturen
- ✦ Overordnet spilleregul: at være bikulturel
- ✦ Trumfkort: at arbejde på at forbedre forholdene for personer med handicap

Identifiers sociale spil

- ✦ Medlem af handicapkulturen
- ✦ Overordnet spilleregul: at være bikulturel
- ✦ Trumfkort: at arbejde på at forbedre forholdene for personer med handicap
- ✦ Gode kort: fysisk selvstændighed

Erhvervelsen af senfølger betyder

- ✦ Identificer: spillet og de tilhørende regler er de samme, positionen ændres fra 2. til 3. plads

Erhvervelsen af senfølger betyder

- ✦ Identificer: spillet og de tilhørende regler er de samme, positionen ændres fra 2. til 3. plads
- ✦ Minimizer: Bliver sat ud af spil

Forudsætning for positiv tilpasning

- ✦ Identificer: at fortsætte den igangværende sorgproces

Forudsætning for positiv tilpasning

- ✦ Identificer: at fortsætte den igangværende sorgproces
- ✦ Minimizer: at påbegynde en sorgproces

Barndommens betydning

*”Jeg husker det ikke, men jeg glemmer det
aldrig”*

(Niels Frandsen, Epidemien)

Børns erindringer

- ✦ Amygdala, som behandler emotionelle aspekter af en erindring, er aktiv fra fødslen

Børns erindringer

- ✦ Amygdala, som behandler emotionelle aspekter af en erindring, er aktiv fra fødslen
- ✦ Hippocampus, som behandler faktuelle aspekter af en erindring, er aktiv fra 2-3 års alderen

Stressfulde oplevelser

- ✦ Fuld aktivering af amygdala

Stressfulde oplevelser

- ✦ Fuld aktivering af amygdala
- ✦ Hippocampus bliver de-aktiveret pga. stresshormoner

Senfølger aktiverer erindringer om:

- ◆ Indlæggelse
- ◆ Operationer
- ◆ Smertefulde behandlinger
- ◆ Angst
- ◆ Ensomhed
- ◆ Savn

Organismen reagerer på disse
erindringer som om de er
nutidige

Øger risikoen for at tidligere
reaktionsmåde aktiveres

Instinktive reaktioner

✦ Kamp

Instinktive reaktioner

- ✦ Kamp
- ✦ Flugt

Instinktive reaktioner

- ✦ Kamp
- ✦ Flugt
- ✦ Tonisk immobilitet (gå død)

Konklusion

- ✦ Ved lette/moderate stress tilstande er selvhjælpsgrupper en vigtig ressource

Konklusion

- ✦ Ved lette/moderate stress tilstande er selvhjælpsgrupper en vigtig ressource
- ✦ Ved svære stress tilstande er professionel hjælp nødvendig